

O d v o l a c í s o u d zrušil usnesením rozsudek prvního soudu pro zmeškání a vyhradiv svému rozhodnutí právní moc, uložil prvnímu soudu nové jednání a rozhodnutí. Usnesení to bylo doručeno žalobci dne 22. června 1935.

N e j v y š š í s o u d odmítl rekurs do tohoto usnesení, podaný dne 13. července 1935.

D ů v o d y:

Podle čl. II. čís. 3 zákona z 19. ledna 1928 čís. 23 Sb. z. a n. o změně druhého odstavce § 225 c. ř. s. nemají soudní prázdniny na počátek a uplynutí konečných lhůt proti rozsudkům pro zmeškání a pro uznání vlivu. Předpis ten se vztahuje nejen k odvolání, nýbrž také k dovolání a k rekursům, zkrátka ke každému oprávněmu prostředku za celého sporného řízení ve všech stolicích proti rozsudkům naznačeného druhu (srov. rozhodnutí čís. 9320 Sb. n. s. a rozhodnutí tam uvedená). O takový oprávněný prostředek tu jde, neboť jde o rekurs proti usnesení odvolacího soudu, jímž byl rozsudek prvního soudu vydaný pro zmeškání zrušen a jemuž byla právní moc vyhrazena. Usnesení to bylo doručeno stěžovateli 22. června 1935. Uplynula tudíž 14denní lhůta rekursní v § 521 c. ř. s. stanovená hledíc k tomu, že dne 6. července 1935 byl památný den a dne 7. července 1935 neděle, dnem 8. července 1935. Rekurs byl však podán teprve dne 13. července 1935, tedy opožděně.

Čís. 14899.

Vládní nařízení čís. 169/33 Sb. z. a n. nevybočuje z mezí zmocnění daného zákonem čís. 95/33.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1936, R I 1099/35.)

Proti žalobě na zaplacení zažalovaného obnosu ze zápůjčky namítli žalovaní, že poskytnuté jim zápůjčky jsou nicotné, neboť žalobkyně jest společenstvem s ručením obmezeným podle zákona čís. 70/73 ř. z. a zápůjčky poskytla jim (před účinností vládn. nař. čís. 169/33 Sb. z. a n.), ač nebyli jejími členy (§ 1 zák. čís. 70/73 ř. z.). N i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, p r v ý s o u d z těchto důvodů: Podle § 13 vládn. nař. ze dne 5. srpna 1933 čís. 169 Sb. z. a n. dosavadní obmezení působnosti peněžních ústavů v § 1 uvedených nedotýkají se platnosti právních jednání uzavřených těmito ústavami do dne účinnosti tohoto nařízení, pokud nebylo před tímto dnem pravoplatně rozhodnuto, že jsou neplatné. Tímto nařízením byla totiž prohlášena za platná právní jednání, která byla uzavřena ústavami v § 1 jmenovanými, kde nebyla dodržena formální obmezení ukládaná těmito ústavami starými zákonnými normami. Tato obmezení totiž ústavami takové téměř šmahem porušovaly a pod tlakem hospodářského vývoje a změněných hospodářských poměrů porušovati musily.

Mezi ústavy uvedené v § 1 tohoto vlád. nař. patří i žalobkyně, která jest společenstvem s ručením obmezeným podle zák. čís. 70/73 ř. z. Zápůjčky, které poskytla žalobkyně žalovaným, pocházejí vesměs z doby před účinností uvedeného vládního nařízení. Je proto vůbec nerozhodno, zda žalovaní byli členy žalobkyně, nebo zda členem byl pouze žalovaný Alois B. a ne též jeho manželka Marie B-ová, i že snad žalovaný po případě Alois B. sám jako člen neupsal tolik podílů záložny, kolik by jich bylo potřebí, aby žalovaným byla poskytnuta zápůjčka v té výši, jak se stalo. Právní jednání, totiž zápůjčky, které žalobkyně poskytla žalovaným, jsou tedy platné. Na jejich platnost nemá ani vlivu ta okolnost, že o zápůjčkách jednal se žalovanými ředitel Josef V., který není členem žalobkyně, nýbrž jejím vedoucím úředníkem. Nehledě ani k ustanovení § 13 uvedeného vlád. nař., nemohlo by jeho jednání způsobiti nicotnost zápůjček, poněvadž i podle starých zákonných ustanovení může představenstvo při provozování své činnosti používatí úředníků a jest vlastně nejdůležitější funkcí ředitele záložny, aby takové věci, zejména zápůjčky, nejprve se stranami projednal, používaje svých odborných znalostí a pak představenstvu předložil. Také námitka, že žalobkyně nepřizpůsobila své stanovy novým zákonným předpisům, nemůže mítí vliv na platnost právních jednání uzavřených do účinnosti shora uvedeného vládního nařízení.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jde v podstatě o právní posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.). Po této stránce žalovaní vytýkají, že vládnímu nařízení č. 169/33 Sb. z. a n. schází potřebné zmocnění, poněvadž vybočuje z rámce zákona č. 95/33 Sb. z. a n., že jest proto neplatné. Zákonem č. 95/33 byla vláda zmocněna, aby po dobu mimořádných poměrů hospodářských domácích i zahraničních nejen upravila celní sazebník, nýbrž i učinila, pokud nejde o výjimky tam stanovené, opatření pro přiměřenou úpravu cen a výrobních a odbytových poměrů v průmyslu, živonstech a zemědělství. Z podstaty tohoto zákona jako zmocňovacího vyplývá, že vládní nařízení vydaná na jeho základě platí jen mocí toho zákona v rámci jím vytčeném. Zákon č. 206/33 Sb. z. a n. také výslovně označuje tato nařízení jako vládní nařízení ve smyslu §§ 55 a 84 ústavní listiny. Platnost takových nařízení přezkoumati jsou soudy oprávněny podle § 102 ústavní listiny. Nižší soudy právem uznaly za platné vládní nařízení čís. 169/33 Sb. z. a n. Jestliže byla vláda zákonem zmocněna učiniti opatření pro přiměřenou úpravu cen a výrobních a odbytových poměrů v průmyslu, živonstech a zemědělství, jest v tom zahrnuta i úprava poměrů úvěru, neboť tento tvoří podstatnou složku v úpravě cen a výrobních a odbytových poměrů. I když v zákoně č. 95/33 výslovně tato úprava uvedena nebyla, v zákoně č. 109/34, kterým byl změněn onen zákon, pak už se uvádějí poměry oběhu, spotřeby a úvěru, nelze z toho dovozovati, že tyto poměry v dřívějším zmocňovacím zákonu zahrnuté nebyly, že byly teprve

nyní nově pojaty v tento okruh vládního nařízení. U příležitosti prodloužení zákona č. 95/33 považovalo se za nutné, aby mimořádná moc nařizovací byla též vhodněji vyjádřena (zpráva právního výboru, tisk posl. sněmovny 2637/1934). Z toho nelze dovozovati, že vládní nařízení č. 169/33 nemá oporu ve zmocňovacím zákonu č. 95/1933. Právním proto uznaly nižší soudy za platnou smlouvu mezi stranami ujednanou podle § 13 vládního nařízení č. 169/33.

Čís. 14900.

Účinky zahájeného sporu nastávají hledíc k nároku, o který byla žaloba rozšířena dle § 235 c. ř. s., teprve tím, že buď žalovaný souhlasí s rozšířením žaloby anebo soud je pravoplatně připustí.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1936, R I 1409/35.)

Proti žalobě na zaplacení peněžitého dluhu vznesl žalovaný námitku zahájené rozepře, tvrdě, že zažalovaná pohledávka jest vymáhána v jiném sporu, v němž o tuto pohledávku byla původní žaloba rozšířena. **P r v ý s o u d** vyhověl této námitce a žalobu odmítl, vysloviv, že usnesení, jímž nebylo rozšíření žaloby připuštěno, nenabylo dosud právní moci. **R e k u r s n í s o u d** námitku zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Žalobce podal proti žalované žalobu o 31.579 Kč 60 h, rozšířil pak při ústním jednání žalobní prosbu na 120.000 Kč, v kteréžto částce jest obsažena i částka 44.210 Kč 20 h, jejíhož zaplacení se domáhá v tomto sporu. Podle § 232 odst. 2 c. ř. s. nastanou účinky zahájeného sporu vzhledem k nároku vznesenému teprve za rozepře tím časem, kterého se ho bylo domáháno při ústním jednání, neboť od této doby stává se předmětem jednání. Avšak účinek rozšíření žaloby ~~o~~ nárok, o který byla žalobní prosba rozšířena, nastane a nárok ten stane se součástí žalobní prosby teprve tím, že buď žalovaný s rozšířením žaloby souhlasí anebo že soud přes jeho nesouhlas rozšíření to pravoplatně připustil. Dokud soud tak neučinil, může návrh na rozšíření žaloby býti platně vzat zpět, neboť tu nejde o obmezení žaloby, ke kterému by bylo třeba souhlasu druhé strany, když se nárok, o nějž měla býti žalobní prosba rozšířena, ještě nestal částí nároku žalovaného, o kterém jest pak soudu rozhodovati. Žalobce podáním, které sice označil jako podání k nynějšímu sporu, ale které zřejmě bylo podáním v dřívějším sporu, vzal zpět návrh na rozšíření žalobní prosby na 120.000 Kč K tomu byl oprávněn, jak uvedeno, tím přestalo býti rozšíření původní žaloby předmětem řízení v původním sporu a nebrání jeho uplatňování ve zvláštní žalobě zahájení rozepře ve sporu dřívějším, které pominulo zpětvzetím návrhu.